

Object georiënteerd programmeren

```
43 <body <?php body_class()></div>
44 <div id="fb-root"></div>
45 <script>(function(d, s, id) {
46     var js, fjs = d.getElementsByTagName(s)[0];
47     if (d.getElementById(id)) return;
48     js = d.createElement(s); js.id = id;
49     js.src = "//connect.facebook.net/en_US/sdk.js#xfbml=1&version=v2.6&appId=200644463628215";
50     fjs.parentNode.insertBefore(js, fjs);
51 }(document, 'script', 'facebook-jssdk'));</script>
52 <div id="page" class="site">
53     <a class="skip-link screen-reader-text" href="#content"><?php esc_html_e( 'Skip to content', 'urduube' );></a>
54     <div id="header" class="site-header">
55         <div class="site-branding">
56             <div class="navBtn pull-left">
57                 <?php if ( is_home() && $xpanel['homepage-style'] == 1 ) { ?>
58                     <a href="#" id="openMenu"><?php echo esc_html( 'Menu' );></a>
59                     <?php if ( ! is_user_logged_in() ) { ?>
60                         <a href="#" id="openMenu2"><?php echo esc_html( 'Log In' );></a>
61                     <?php } ?>
62                 </div>
63                 <div class="logo pull-left">
64                     <a href="#"><?php echo esc_url( home_url() );></a>
65                     
66                 </div>
67             </div>
68             <div class="search-box hidden-xs hidden-sm pull-left ml-10">
69                 <?php get_search_form(); ?>
70             </div>
71             <div class="submit-btn hidden-xs hidden-sm pull-left ml-10">
72                 <a href="#"><?php echo get_page_link( $xpanel['submit-link'] );></a>
73             </div>
74             <div class="user-info pull-right mr-10">
75                 <?php
76                 if ( is_user_logged_in() ) {
```

Inhoud

1. Objecten, attributen en methoden, klassen
2. Superklassen en overerving

```
43 <body <?php body_class()></div>
44 <div id="fb-root"></div>
45 <script>(function(d, s, id) {
46     var js, fjs = d.getElementsByTagName(s)[0];
47     if (d.getElementById(id)) return;
48     js = d.createElement(s); js.id = id;
49     js.src = "//connect.facebook.net/en_US/sdk.js#xfbml=1&version=v2.6&appId=2980444362801";
50     fjs.parentNode.insertBefore(js, fjs);
51 })(document, "script", "facebook-jssdk");</script>
52 <div id="page" class="site">
53     <div id="main-link screen-reader-text" href="#content" class="visually-hidden">
54         <header id="masthead" class="site-header">
55             <div class="site-branding">
56                 <div class="navBtn pull-left">
57                     <?php if(is_home() && $xpanel['homepage-style'] == 1) { ?>
58                         <a href="#" id="openMenu"><i class="fa fa-bars fa-3x"></i></a>
59                     <?php } else { ?>
60                         <a href="#" id="openMenu2"><i class="fa fa-bars fa-3x"></i></a>
61                     <?php } ?>
62                 </div>
63                 <div class="logo pull-left">
64                     <a href="<?php echo esc_url( home_url() ) ?>">
65                         
67                 </div>
68                 <div class="search-box hidden-xs hidden-sm pull-left ml-10">
69                     <?php get_search_form(); ?>
70                 </div>
71                 <div class="submit-btn hidden-xs hidden-sm pull-left ml-10">
72                     <a href="<?php echo get_page_link($xpanel['submit-link']) ?>" class="header-submit-btn"
73                 </div>
74                 <div class="user-info pull-right mr-10">
75                     <?php
76                     if ( is_user_logged_in() ) {
```


Objecten, klassen attributen en methoden

Variabelen en datatypen

- Javascript bepaalt tijdens het uitvoeren welk soort informatie in een variabele wordt bewaart. Dit heet het datatype

```
var i = 0;
```

number

```
var gameOver = true;
```

boolean

```
var startTekst = "Welkom bij de game";
```

string

Variabelen en datatypen

- Dit kàn maar moet je NOOIT doen
(je krijgt een beerput vol rare fouten)

```
var mijnVar = 0;
```

```
mijnVar = "Welkom bij de game";
```

```
mijnVar = true;
```

number

string

boolean

Logische eenheden

- In je code heb je vaak stukjes **informatie** en / of **functionaliteit** die bij elkaar horen.
- bijvoorbeeld:
  - de **x- en y- waarde** van een bal, evt. met **horizontale en verticale snelheden**, samen met de code om de bal een stukje te verplaatsen.
  - evenzo van een kogel, auto, speler, enz enz
  - de **positie, titel en grootte** van een 'knop', met daarbij de code die uitgevoerd wordt als je op de knop klikt

Logische eenheden

- JavaScript kent daarvoor objecten.
- Verzameling van waarden met een label

```
var knopA = { x : 30,  
              y : 100,  
              breedte : 200,  
              hoogte : 50,  
              titel : "Niet klikken"  
            };  
rect(knopA.x, knopA.y, knopA.breedte, knopA.hoogte);  
text(knopA.titel, knopA.x + 10, knopA.y + 10, knopA.breedte-20, knopA.hoogte-20);
```

Logische eenheden

- Of, in het geval van onze simulator:

```
var mensA = { x: 300,  
              y: 600,  
              speedX: 2,  
              speedY: -3  
            }
```

- En dan verderop:

```
mensA.x = mensA.x + mensA.speedX;  
mensA.y = mensA.y + mensA.speedY;
```


Logische eenheden

- Of, in het geval van onze simulator:

```
var mensA = { x: 300,  
              y: 600,  
              speedX: 2,  
              speedY: -3  
            }
```

- En dan verderop:

```
mensA.x = mensA.x + mensA.speedX;  
mensA.y = mensA.y + mensA.speedY;
```

- Nog beter: als naamloze objecten in een array

Logische eenheden

- Nog beter: als naamloze objecten in een array

```
var mensen = [ { x: 300,           for (var i=0; i<mensen.length; i++) {
                  y: 600,           mensen[i].x = mensen[i].x + mensen[i].speedX;
                  speedX: 2,        mensen[i].y = mensen[i].y + mensen[i].speedY;
                  speedY: -3        }
                },
                { x: 800,
                  y: 300,
                  speedX: -4,
                  speedY: 1
                } // etcetera
];
```

Logische eenheden

- De updatecode hoort eigenlijk ook bij het object. Dat doe je zo:

```
var mensA = { x: 300,  
              y: 600,  
              speedX: 2,  
              speedY: -3,  
              update() {  
                this.x = this.x + this.speedX;  
                this.y = this.y + this.speedY;  
              }  
            }  
mensA.update();
```

- Waarom 'this'?
- -> De code in update kan niet 'weten' dat het object beschikbaar is onder het label 'mensA';

Wat is wat?

```
var mensA = { x: 300,  
              y: 600,  
              speedX: 2,  
              speedY: -3,  
              update() {  
                this.x = this.x + this.speedX;  
                this.y = this.y + this.speedY;  
              }  
};  
mensA.update();
```

} attributen

} methode

Probleempje...

```
var mensen = [ { x: 300,  
                 y: 600,  
                 speedX: 2,  
                 speedY: -3,  
                 update() {  
                     this.x = this.x + this.speedX;  
                     this.y = this.y + this.speedY;  
                 }  
               },  
               { x: 800,  
                 y: 300,  
                 speedX: -4,  
                 speedY: 1,  
                 update() {  
                     this.x = this.x + this.speedX;  
                     this.y = this.y + this.speedY;  
                 }  
               } // etcetera  
];
```

```
for (var i=0; i<mensen.length; i++) {  
    mensen[i].update()  
}
```

Dubbele methoden

- Voor ieder object opnieuw de methodes schrijven is zonde van de tijd en opslagruimte.
- Waarom kunnen we geen objecten maken van eerder gemaakt ontwerp?
- Dat kan met de beschrijving van een klasse:

Beschrijf de class Mens

```
class Mens {  
    x;  
    y;  
    speedX;  
    speedY;  
  
    constructor(x, y, speedX, speedY) {  
        this.x = x;  
        this.y = y;  
        this.speedX = speedX;  
        this.speedY = speedY;  
    }  
}
```

Beschrijf de class Mens (nu met deel van update)

```
class Mens {  
    x;  
    y;  
    speedX;  
    speedY;  
  
    constructor(x, y, speedX, speedY) {  
        this.x = x;  
        this.y = y;  
        this.speedX = speedX;  
        this.speedY = speedY;  
    }  
  
    update() {  
        this.x = this.x + this.speedX;  
        this.y = this.y + this.speedY;  
        // hier moet nog veel meer komen  
    }  
}
```

Beschrijf de class Mens (nu met deel van update)

```
class Mens {  
    x;  
    y;  
    speedX;  
    speedY;
```

```
    constructor(x, y, speedX, speedY) {  
        this.x = x;  
        this.y = y;  
        this.speedX = speedX;  
        this.speedY = speedY;  
    }
```

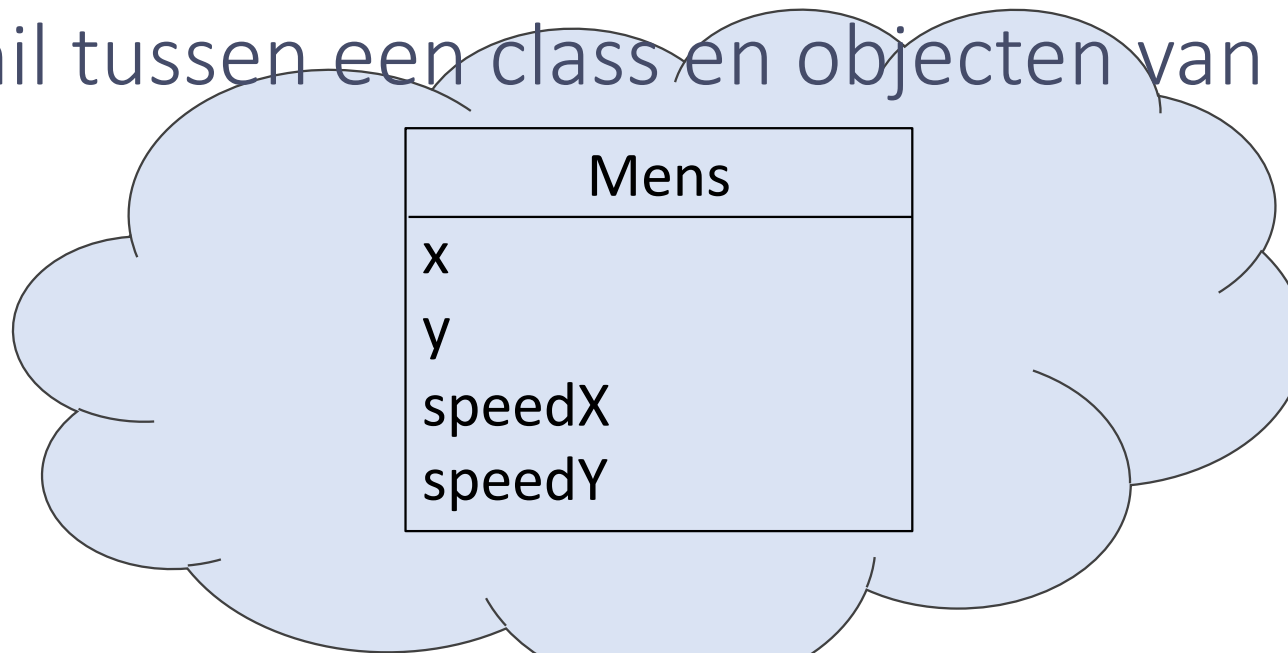
```
    update() {  
        this.x = this.x + this.speedX;  
        this.y = this.y + this.speedY;  
        // hier moet nog veel meer komen  
    }  
}
```

constructor wordt aangeroepen met 'new', zoals:

```
var mensA = new Mens(50, 50, -2, 3);
```


Verskil tussen een class en objecten van die class:

mensA : Mens	
x	= 50
y	= 50
speedX	= -2
speedY	= 3

mensB : Mens	
x	= 74
y	= 24
speedX	= -4
speedY	= 2

mensC : Mens	
x	= 150
y	= 91
speedX	= -5
speedY	= -3

Hoe definieer ik een class?

```
class <Naam van de class> {  
    attribuut1;  
    attribuut2;  
  
    constructor(parameter1, parameter2) {  
        this.attribuut1 = parameter waarvan je de waarde wilt gebruiken;  
        this.attribuut2 = parameter waarvan je de waarde wilt gebruiken;  
    }  
  
    methodenaam() {  
        // code die uitgevoerd moet worden  
  
        return <waarde>; // alleen als er een waarde teruggegeven moet worden  
    }  
}
```

```
class Bal {  
  constructor(_x, _y, _speedX, _speedY) {  
    this.x = _x;  
    this.y = _y;  
    this.speedX = _speedX;  
    this.speedY = _speedY;  
  }  
  
  show() {  
    fill(255, 100, 255);  
    ellipse(this.x, this.y, 80, 80);  
  }  
  
  update() {  
    this.x = this.x + this.speedX;  
    this.y = this.y + this.speedY;  
  
    // hier moet ook de code voor het kaatsen komen  
    // . . .  
  }  
}
```


Superclasses en overerving

Stel...

Mens
x y speedX speedY breedte isBesmet
constructor() update() show() isOverlappend()

Kat
x y speedX speedY breedte isBesmet
constructor() update() show() isOverlappend()

- Waar zitten de verschillen?

Stel...

Mens
x y speedX speedY breedte isBesmet
constructor() update() show() isOverlappend()

Dokter
x y speedX speedY breedte isBesmet
constructor() update() show() isOverlappend()

- Waar zit het verschil?

Een dokter wordt anders
getekend.
Wordt geregeld in show().

show() :

Mens

```
show() {  
  noStroke();  
  if (this.isBesmet === true) {  
    fill(255, 0, 0);    // rood  
  }  
  else {  
    fill(255, 255, 255); // wit  
  }  
  
  rect(this.x, this.y, this.breedte, this.breedte);  
}
```

Dokter

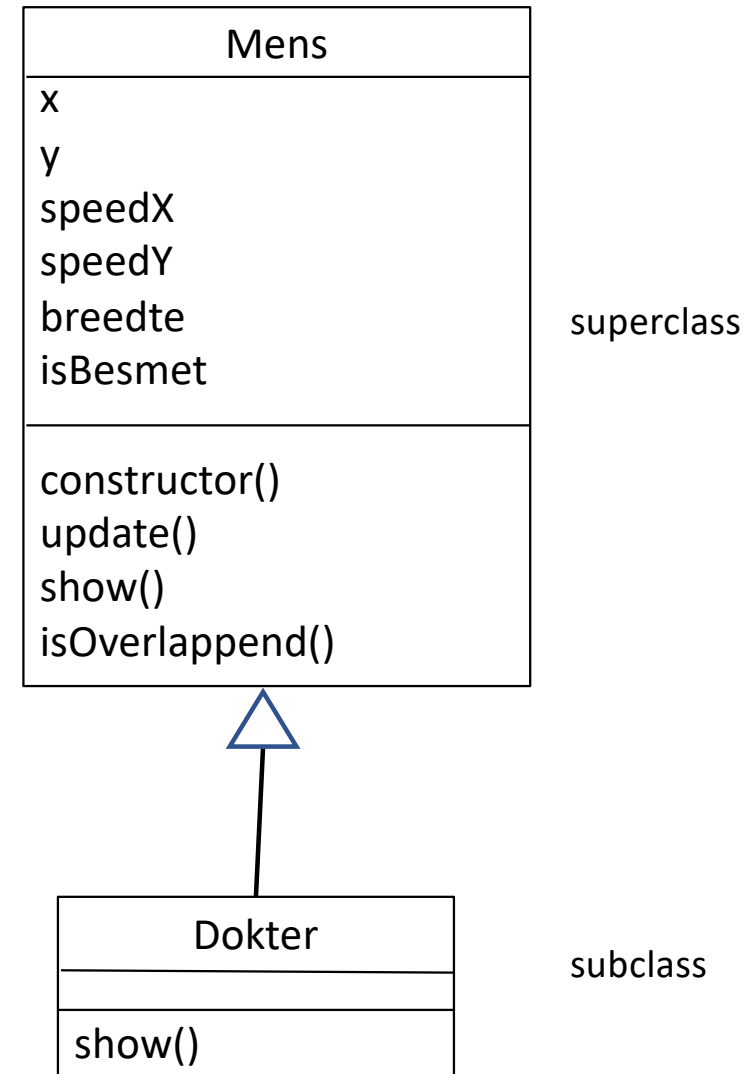
```
show() {  
  // wit vierkant  
  noStroke();  
  fill(255, 255, 255); // wit  
  rect(this.x, this.y, this.breedte, this.breedte);  
  
  // teken kruis  
  strokeWeight(5);  
  stroke(255, 0, 0);    // rood  
  line(this.x + this.breedte / 2, this.y,  
        this.x + this.breedte / 2, this.y + this.breedte);  
  line(this.x, this.y + this.breedte / 2,  
        this.x + this.breedte, this.y + this.breedte / 2);  
}
```

Dokter & Mens

- De klasse Dokter heeft exact dezelfde attributen en methoden als de klasse Mens, maar de methode show is anders.
- In logisch opzicht is dit ook zo: een dokter is een 'speciaal soort' mens.
- Object georiënteerd programmeren biedt hiervoor *subclassing*

Subclassing

- De klasse Dokter erft alle attributen en methoden van Mens
- De klasse Dokter heeft een eigen implementatie van de methode show()

Subclassing in code

```
class Dokter extends Mens {  
  show() {  
    // wit vierkant  
    noStroke();  
    fill(255, 255, 255); // wit  
    rect(this.x, this.y, this.breedte, this.breedte);  
  
    // teken kruis  
    strokeWeight(5);  
    stroke(255, 0, 0); // rood  
    line(this.x + this.breedte / 2, this.y,  
         this.x + this.breedte / 2, this.y + this.breedte);  
    line(this.x, this.y + this.breedte / 2,  
         this.x + this.breedte, this.y + this.breedte / 2);  
  }  
}
```

- Het keyword `extends` geeft aan dat een klasse een subklasse is

Subclassing in code

```
class Dokter extends Mens {  
  show() {  
    // wit vierkant  
    noStroke();  
    fill(255, 255, 255); // wit  
    rect(this.x, this.y, this.breedte, this.breedte);  
  
    // teken kruis  
    strokeWeight(5);  
    stroke(255, 0, 0); // rood  
    line(this.x + this.breedte / 2, this.y,  
          this.x + this.breedte / 2, this.y + this.breedte);  
    line(this.x, this.y + this.breedte / 2,  
          this.x + this.breedte, this.y + this.breedte / 2);  
  }  
}
```

- Moet Dokter echter ook code hebben om een vierkant te tekenen?
- Een dokter wordt altijd al wit getekend, want die is nooit besmet

Subclassing in code

```
class Dokter extends Mens {  
  show() {  
    // wit vierkant  
    super.show();  
  
    // teken kruis  
    strokeWeight(5);  
    stroke(255, 0, 0);    // rood  
    line(this.x + this.breedte / 2, this.y,  
          this.x + this.breedte / 2, this.y + this.breedte);  
    line(this.x, this.y + this.breedte / 2,  
          this.x + this.breedte, this.y + this.breedte / 2);  
  }  
}
```

- `super.show()` roept de methode `show()` van de superklasse aan.
- `Mens` blijft zo verantwoordelijk voor het witte vierkantje van een mens
- `Dokter` is verantwoordelijk voor het rode kruis.

Dit komt vaker voor...

Mens
x y speedX speedY breedte isBesmet
constructor() update() show() isOverlappend()

Kat
x y speedX speedY breedte isBesmet
constructor() update() show() isOverlappend()

- Waar zitten de verschillen?

Stel...

Mens
x y speedX speedY breedte isBesmet
constructor() update() show() isOverlappend()

Kat
x y speedX speedY breedte isBesmet
constructor() update() show() isOverlappend()

- Waar zitten de verschillen?

De breedte van een kat is anders.
Wordt geregeld in de constructor.

De kleur van een kat is anders.
Wordt geregeld in show().

update() :

Mens

```
update() {  
    // stuiten tegen linker- of rechterkant  
    if (this.x <= 0 || this.x + this.breedte >= width) {  
        this.speedX = this.speedX * -1;  
    }  
  
    if (this.y <= 0 || this.y + this.breedte >= height) {  
        speedY = this.speedY * -1;  
    }  
  
    // geef nieuwe positie  
    this.x = this.x - this.speedX;  
    this.y = this.y - this.speedY;  
}
```

Kat

```
update() {  
    // stuiten tegen linker- of rechterkant  
    if (this.x <= 0 || this.x + this.breedte >= width) {  
        this.speedX = this.speedX * -1;  
    }  
  
    if (this.y <= 0 || this.y + this.breedte >= height) {  
        speedY = this.speedY * -1;  
    }  
  
    // geef nieuwe positie  
    this.x = this.x - this.speedX;  
    this.y = this.y - this.speedY;  
}
```


show() :

Mens

```
show() {  
  noStroke();  
  if (this.isBesmet === true) {  
    fill(255, 0, 0);    // rood  
  }  
  else {  
    fill(255, 255, 255); // wit  
  }  
  
  rect(this.x, this.y, this.breedte, this.breedte);  
}
```

Kat

```
show() {  
  noStroke();  
  if (this.isBesmet === true) {  
    fill(255, 140, 0);  // oranje  
  }  
  else {  
    fill(0, 0, 255);    // blauw  
  }  
  
  rect(this.x, this.y, this.breedte, this.breedte);  
}
```

constructor() :

Mens

```
constructor(newX, newY, newSpeedX, newSpeedY) {  
    this.x = newX;  
    this.y = newY;  
    this.speedX = newSpeedX;  
    this.speedY = newSpeedY;  
    this.breedte = 20;  
  
    this.isBesmet = false;  
}
```

Kat

```
constructor(newX, newY, newSpeedX, newSpeedY) {  
    this.x = newX;  
    this.y = newY;  
    this.speedX = newSpeedX;  
    this.speedY = newSpeedY;  
    this.breedte = 10;  
  
    this.isBesmet = false;  
}
```

Mens en Kat

- `update()` is exact hetzelfde
- `show()` is anders voor de kleuren. De opbouw van de code is hetzelfde
- constructor is erg hetzelfde, behalve de waarde voor `this.breedte`

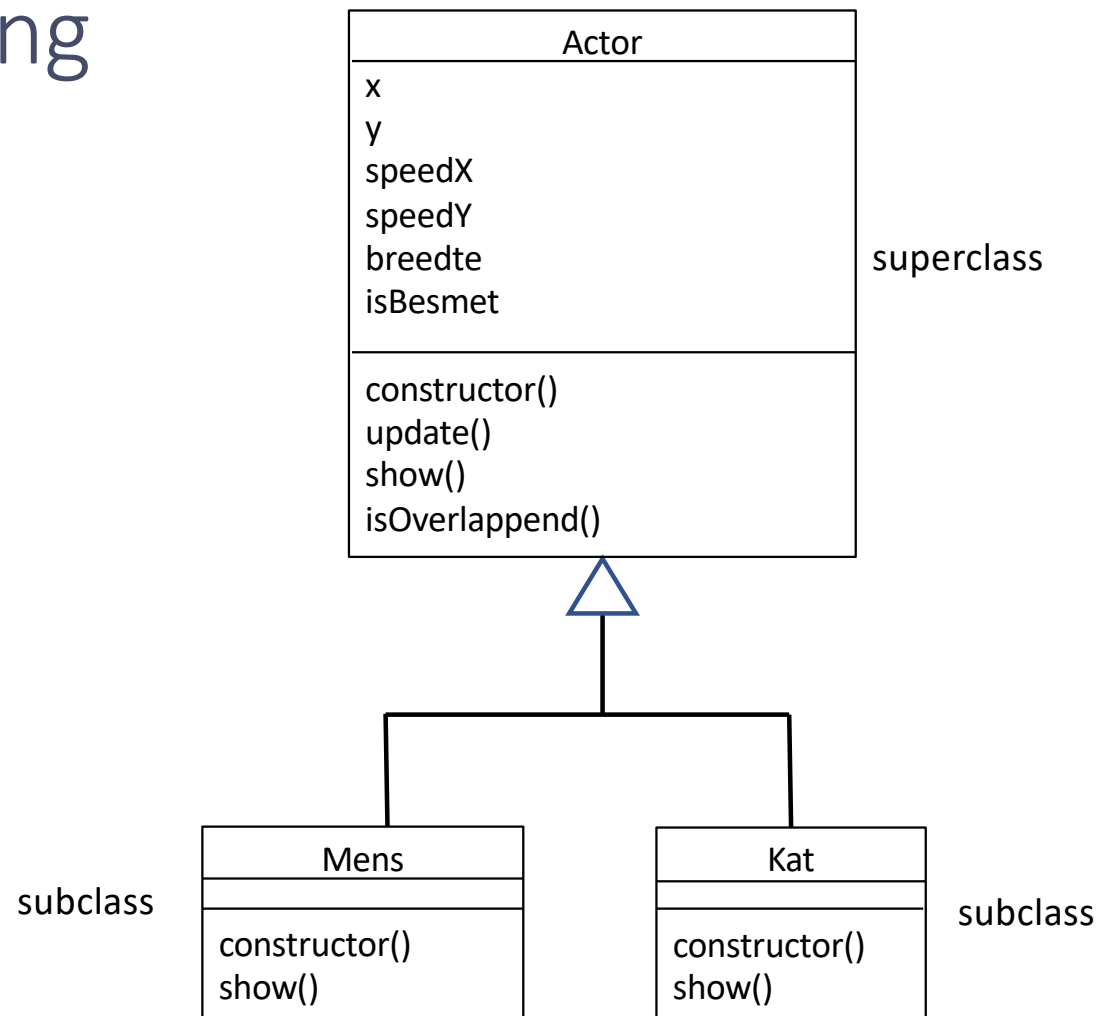
Mens en Kat

- `update()` is exact hetzelfde
- `show()` is anders voor de kleuren. De opbouw van de code is hetzelfde
- constructor is erg hetzelfde, behalve de waarde voor `this.breedte`
- Maar... een Kat is niet een 'specifiek soort' mens of andersom
- Hoe lossen we dit op?

Mens en Kat

- `update()` is exact hetzelfde
- `show()` is anders voor de kleuren. De opbouw van de code is hetzelfde
- constructor is erg hetzelfde, behalve de waarde voor `this.breedte`
- Maar... een Kat is niet een 'specifiek soort' mens of andersom
- Hoe lossen we dit op?
- Destilleer de gemeenschappelijk code eruit en maak er een superclass van.

Subclassing

Actor

- Vraag: gaan we in onze simulatie ooit instanties van Actor opnemen, of alleen van subklassen?
- Ja: Actor moet alle functionaliteit hebben
- Nee: Actor hoeft zichzelf misschien niet te kunnen tekenen

Actor

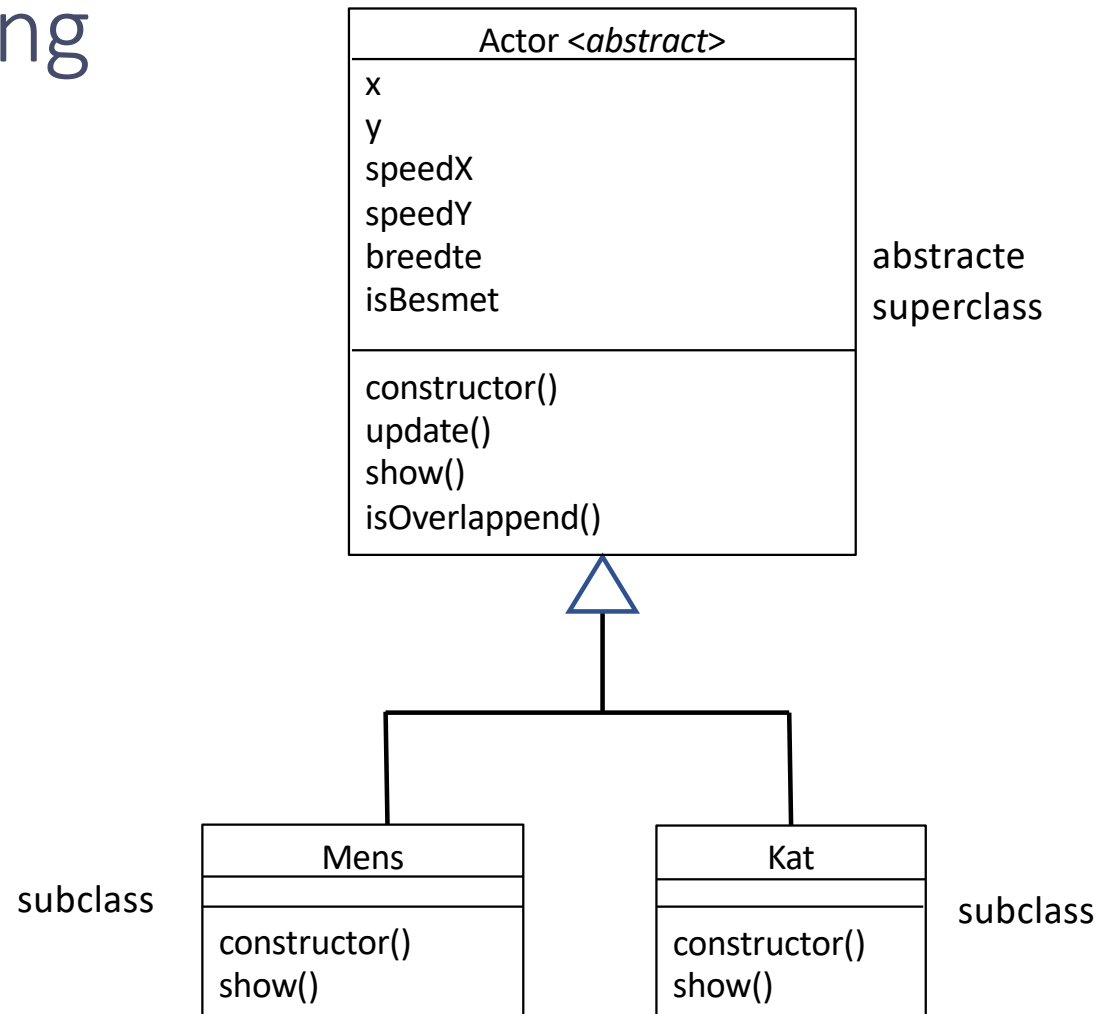
- Vraag: gaan we in onze simulatie ooit instanties van Actor opnemen, of alleen van subklassen?
- Ja: Actor moet alle functionaliteit hebben
- Nee: Actor hoeft zichzelf misschien niet te kunnen tekenen
Maar we willen wel specificeren dat **iedere** object dat van Actor afstamt, een methode show() heeft:

show() { }

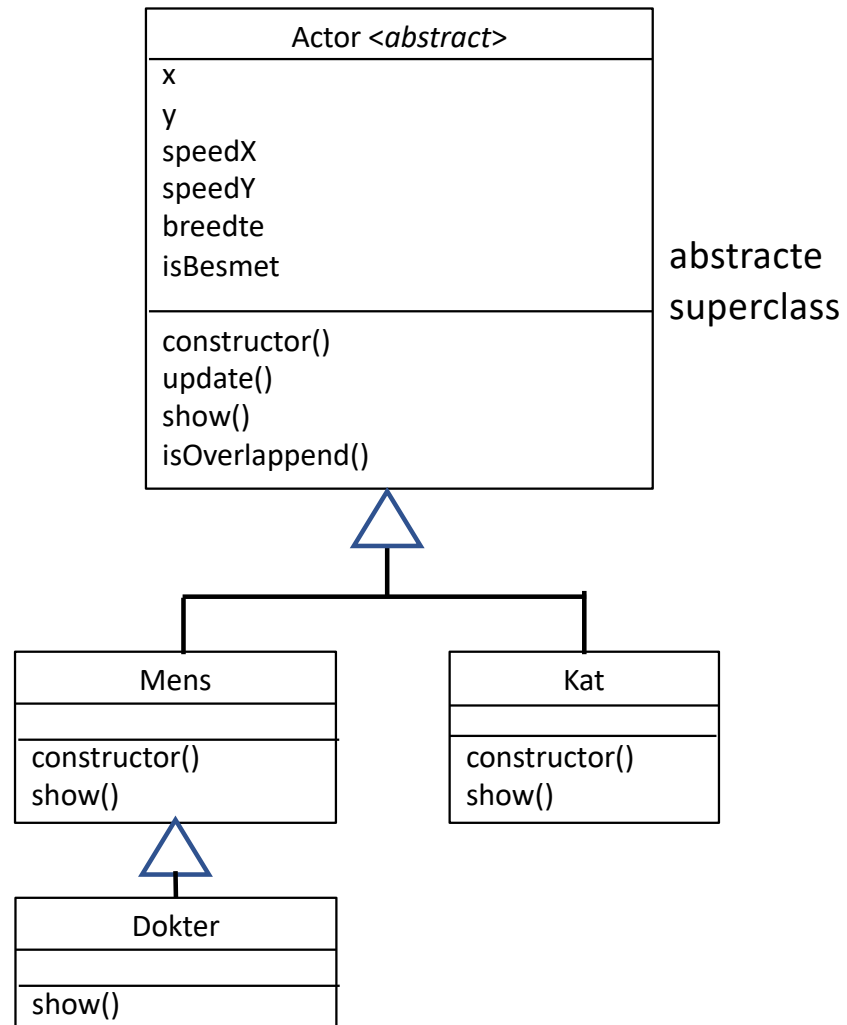
- Show is een lege methode die door een subklasse wordt 'overschreven' -> overriding
- De klasse Actor heet dan **abstract**

Subclassing

Hele plaatje

Ander voorbeeld

Leerling
voornaam achternaam adres telefoonnummer email klas

Leraar
voornaam achternaam afkorting email mentorklas

Twée classes met informatie

Leerling
voornaam achternaam adres telefoonnummer email klas

Leraar
voornaam achternaam afkorting email mentorklas

leerlingA : Leerling
voornaam: Joop achternaam: Vriezen adres: Plataanstraat 14 telefoonnummer: 0678256521 email: jopie@gmail.com klas: 4Ga

leerlingB : Leerling
voornaam: Marja achternaam: Klinklaar adres: Brink 5 telefoonnummer: 0685312314 email: jopie@gmail.com klas: 4Vb

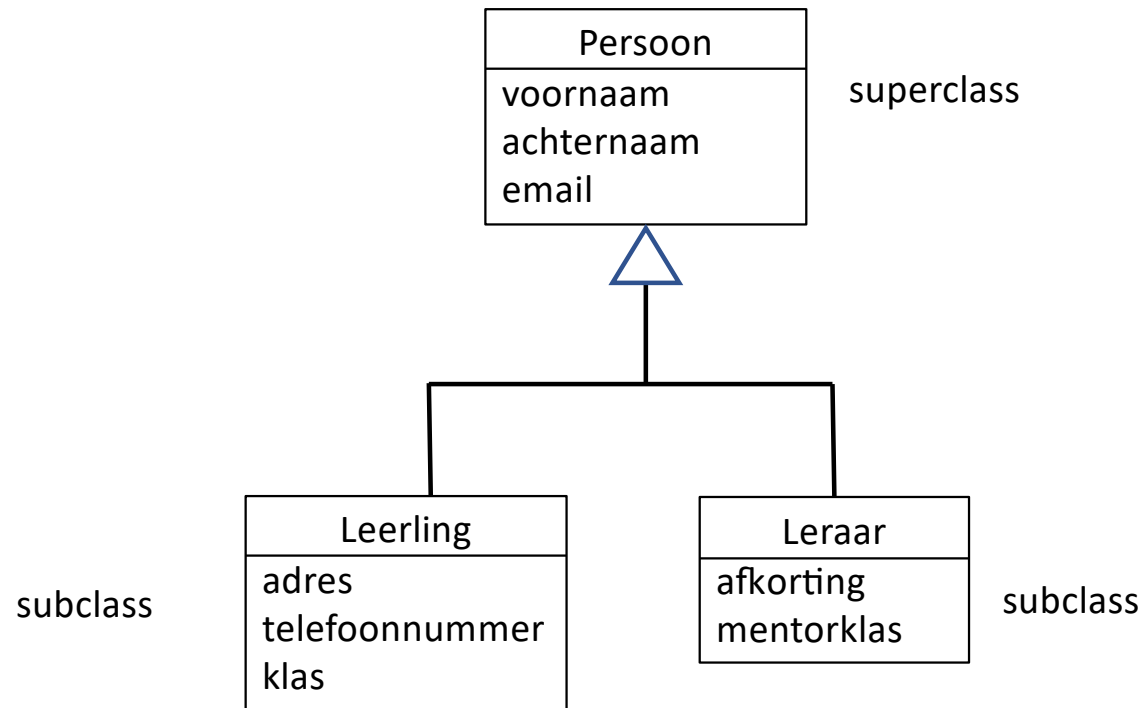
leraar1 : Leraar
voornaam: Charlie achternaam: Stipjes afkorting: STI email: STI@emmauscollege.nl mentorklas

Een deel van je klasse-ontwerp is dubbel 😞

Leerling
voornaam
achternaam
adres
telefoonnummer
email
klas

Leraar
voornaam
achternaam
afkorting
email
mentorklas

Twée classes met informatie

Code voor superclass / subclass

```
class Persoon {  
    voornaam;  
    achternaam;  
    email;  
  
    constructor(_voornaam, _achternaam, _email) {  
        this.voornaam = _voornaam;  
        this.achternaam = _achternaam;  
        this.email = _email;  
    }  
  
    // evt. andere methodes  
}
```

```
class Leerling extends Persoon {  
    adres;  
    telefoonnummer;  
    klas;  
  
    constructor(_voornaam, _achternaam, _email,  
                _adres, _telefoonnummer, _klas) {  
        super(_voornaam, _achternaam, _email)  
        this.adres = _adres;  
        this.telefoonnummer = _telefoonnummer;  
        this.klas = _klas;  
    }  
  
    // evt. andere methodes die niet in Persoon  
    // zitten  
}
```

Code voor superclass / subclass

erft alle attributen en
methodes van Persoon

```
class Persoon {  
    voornaam;  
    achternaam;  
    email;  
  
    constructor(_voornaam, _achternaam, _email) {  
        this.voornaam = _voornaam;  
        this.achternaam = _achternaam;  
        this.email = _email;  
    }  
  
    // evt. andere methodes  
}
```

```
class Leerling extends Persoon {  
    adres;  
    telefoonnummer;  
    klas;  
  
    constructor(_voornaam, _achternaam, _email,  
                _adres, _telefoonnummer, _klas) {  
        super(_voornaam, _achternaam, _email);  
        this.adres = _adres;  
        this.telefoonnummer = _telefoonnummer;  
        this.klas = _klas;  
    }  
  
    // evt. andere methodes die niet in Persoon  
    // zitten  
}
```


Code voor superclass / subclass

erft alle attributen en
methodes van Persoon

```
class Persoon {  
    voornaam;  
    achternaam;  
    email;  
  
    constructor(_voornaam, _achternaam, _email) {  
        this.voornaam = _voornaam;  
        this.achternaam = _achternaam;  
        this.email = _email;  
    }  
  
    // evt. andere methodes  
}
```

```
class Leerling extends Persoon {  
    adres;  
    telefoonnummer;  
    klas;  
    constructor(_voornaam, _achternaam, _email,  
                _adres, _telefoonnummer, _klas) {  
        super(_voornaam, _achternaam, _email)  
        this.adres = _adres;  
        this.telefoonnummer = _telefoonnummer;  
        this.klas = _klas;  
    }  
  
    // evt. andere methodes die niet in Persoon  
    // zitten  
}
```

Code voor superclass / subclass

erft alle attributen en
methodes van Persoon

```
class Persoon {
    voornaam;
    achternaam;
    email;

    constructor(_voornaam, _achternaam, _email) {
        this.voornaam = _voornaam;
        this.achternaam = _achternaam;
        this.email = _email;
    }

    // evt. andere methodes
}
```

```
class Leerling extends Persoon {
    adres;
    telefoonnummer;
    klas;

    constructor(_voornaam, _achternaam, _email,
                _adres, _telefoonnummer, _klas) {
        super(_voornaam, _achternaam, _email)
        this.adres = _adres;
        this.telefoonnummer = _telefoonnummer;
        this.klas = _klas;
    }

    // evt. andere methodes die niet in Persoon
    // zitten
}
```

constructor heeft ook de info voor
constructor van de superclass nodig

eerste regel in constructor is
aanroepen van constructor
van de superclass